

2140305 ระเบียบวิธีวิจัยทางศิลปะและการออกแบบ

อาจารย์ธวัฒน์ พรหมสุข

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

คำนำ

การวิจัย คือ กระบวนการค้นหาความรู้ ข้อเท็จจริง อย่างมีระบบ มีกฎเกณฑ์ในการรวบรวม ข้อมูล วิเคราะห์และแปลความข้อมูล เพื่อแสวงหาคำตอบ สำหรับคำถามหรือประเด็นการศึกษาที่ตั้งไว้ ด้วย กระบวนการ อันเป็นที่ยอมรับ ในแต่ละสาขาวิชา ซึ่งในทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ นิยมใช้กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ เพราะเชื่อว่าวิธีนี้มีความถูกต้อง เชื่อถือได้มากที่สุด

โดยทั่วไปก่อนที่นักวิจัยจะทำการวิจัย จะต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการวิจัยไว้ ล่วงหน้า การเขียนโครงร่างการวิจัย (Research proposal) นอกจากจะทำให้ผู้วิจัยทราบขั้นตอนและ รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยแล้ว ยังใช้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาขออนุมัติทำวิจัย หรือขอทุน สำหรับวิจัยอีกด้วย เพื่อให้ผู้พิจารณาอนุมัติเชื่อว่า การวิจัยที่จะทำนั้นมีระเบียบวิธีการวิจัยที่ดี มีความเป็นไปได้ ในการวิจัยให้สำเร็จ และประโยชน์สมควรได้รับการอนุมัติให้ทำการวิจัยได้

สิ่งสำคัญที่สุดในการเขียนโครงร่างการวิจัยที่ดี ก็คือความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ของผู้ที่ จะทำการวิจัยเรื่องอะไร มีวัตถุประสงค์อะไร จะใช้ระเบียบวิธีการศึกษาอะไรและอย่างไร และงานวิจัยนั้นมี ประโยชน์อะไรบ้าง ซึ่งหากผู้ที่ทำวิจัยไม่มีความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว ก็ยากที่จะเขียนข้อเสนอ โครงร่างการวิจัยที่ดีได้

องค์ประกอบของโครงการวิจัย

โครงการวิจัย ควรมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. ชื่อเรื่อง
2. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. คำถามของการวิจัย
5. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง
7. สมมติภาพและกรอบแนวคิด
8. ขอบเขตของการวิจัย
9. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
10. นิยามศัพท์
11. ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย
12. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
13. ระยะเวลาทำการวิจัย
14. รายละเอียดงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการวิจัย
15. บรรณานุกรม
16. ภาคผนวก
17. ประวัติของการดำเนินการวิจัย

*ไม่จำเป็นต้องมีทุกโครงการ

1. ชื่อเรื่อง (The Title)

ชื่อเรื่องควรมีความหมายสั้น กระชับและชัดเจน เพื่อระบุถึงเรื่องที่จะทำการศึกษาค้นคว้าว่าทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด หรือต้องการผลอะไร ยกตัวอย่างเช่น “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวไทยในตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” ในกรณีที่ต้องใช้ชื่อที่ยาวมาก ๆ อาจแบ่งชื่อ เรื่องออกเป็น 2 ตอน โดยให้ชื่อในตอนแรกมีน้ำหนักความสำคัญมากกว่า และตอนที่สองเป็นเพียง ส่วนประกอบหรือส่วนขยาย เช่น “โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการใช้ถุงยางอนามัย เพื่อป้องกันโรคของ นักเรียนชาย : การเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนอาชีวศึกษากับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร 2547”

นอกจากนี้ ควรคำนึงด้วยว่าชื่อเรื่องกับเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการศึกษาควรมีความสอดคล้องกันการเลือก เรื่องในการทำวิจัยเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ต้องพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ หลายประเด็นโดยเฉพาะประโยชน์ที่ จะได้รับจากผลของการวิจัย ในการเลือกหัวข้อเรื่องของการวิจัย มีข้อควรพิจารณา 4 หัวข้อ คือ

- 1.1 ความสนใจของผู้วิจัย
ควรเลือกเรื่องที่ตนเองสนใจมากที่สุด และควรเป็นเรื่องที่ไม่ยากจนเกินไป
- 1.2 ความสำคัญของเรื่องที่จะทำวิจัย
ควรเลือกเรื่องที่มีความสำคัญ และนำไปใช้ปฏิบัติหรือสร้างแนวความคิดใหม่ ๆ ได้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับงานด้านการท่องเที่ยวหรือเชื่อมต่องานกับแหล่งท่องเที่ยว

1.3 เป็นเรื่องที่สามารถทำวิจัยได้

เรื่อง que เลือกต้องอยู่ในวิสัยที่จะทำวิจัยได้ โดยไม่มีผลกระทบอันเนื่องจากปัญหาต่าง ๆ เช่น ด้านจริยธรรม ด้านงบประมาณ ด้านตัวแปรและการเก็บข้อมูล ด้านระยะเวลาการบริหาร ด้านการเมือง หรือเกินความสามารถของผู้วิจัย

1.4 ไม่ซ้ำซ้อนกับงานวิจัยที่เข้ามาแล้ว

ซึ่งอาจมีความซ้ำซ้อนในประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องพิจารณาเพื่อหลีกเลี่ยง ได้แก่ ชื่อเรื่องและปัญหาของการวิจัย (พบมากที่สุด) สถานที่ที่ทำการวิจัยระยะเวลาที่ทำการวิจัย วิธีการ หรือระเบียบวิธีวิจัยของการวิจัย

2. ผู้วิจัย / คณะผู้วิจัยดำเนินการวิจัย

การใส่ชื่อผู้วิจัยหรือคณะผู้วิจัย ควรที่จะระบุด้วยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระดับหนึ่ง แก่ผู้อ่านและในการที่มีที่ปรึกษาโครงการวิจัย ผู้วิจัยควรที่จะระบุให้ชัดเจนด้วยเช่นกัน

3. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (background and rationale)

ส่วนนี้เป็นส่วนสำคัญที่ชัดเจนให้ผู้อ่านเข้าใจ และเป็นถึงความสำคัญของการทำงานวิจัยในส่วนนี้จึงควรให้รายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมาของสถานการณ์ที่สนใจ และความเกี่ยวเนื่องไปสู่สถานการณ์อื่น ข้อสงสัยที่เกิดขึ้นซึ่งนำไปสู่ปัญหาการวิจัย ตลอดจนผลที่จะได้รับหากมีการวิจัยเรื่องนี้ การเขียนในส่วนนี้ควรมีการอ้างอิงหลักฐานหรือเหตุการณ์

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (objectives)

เป็นการกำหนดว่าต้องการศึกษาในประเด็นใดบ้าง ในเรื่องจะทำวิจัย ต้องชัดเจน และเฉพาะเจาะจงไม่คลุมเครือ โดยบ่งชี้ถึง สิ่งที่จะทำ ทั้งขอบเขต และคำตอบที่คาดว่าจะได้รับ ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว การตั้งวัตถุประสงค์ ต้องให้สมเหตุสมผล กับทรัพยากรที่เสนอขอ และเวลาที่จะใช้ จำแนกได้เป็น 2 ชนิด คือ

4.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป (General Objective) กล่าวถึงสิ่งที่คาดหวัง (implication) หรือสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการวิจัยนี้ เป็นการแสดงรายละเอียด เกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย ในระดับกว้าง จึงควรครอบคลุมงานวิจัยที่จะทำทั้งหมด

ตัวอย่างเช่น

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางด้านแหล่งท่องเที่ยว ที่มีต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

4.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ (Specific Objective) จะพรรณนาถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง ในงานวิจัยนี้โดยบรรยายรายละเอียดว่า จะทำอะไร โดยใคร ทำมาน้อยเพียงใด ที่ไหน เมื่อไร และเพื่ออะไร โดยการเรียงหัวข้อควรเรียงตามลำดับความสำคัญ ก่อน หลัง ตัวอย่างเช่น

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางด้านส่วนประสมการตลาด ที่มีต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

5. คำถามของการวิจัย (research question)

เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยต้องกำหนดขึ้น (problem identification) และให้นิยามปัญหานั้น

อย่างชัดเจน เพราะปัญหาที่ชัดเจน จะช่วยให้ผู้วิจัย กำหนดวัตถุประสงค์ ตั้งสมมติฐาน ให้นิยามตัวแปรที่สำคัญๆ ตลอดจน การวัดตัวแปรเหล่านั้นได้ ถ้าผู้วิจัย ตั้งคำถามที่ไม่ชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่า แม้แต่ตัวก็ยังไม่แน่ใจ ว่า จะศึกษาอะไร ทำให้การวางแผนในขั้นต่อไปนี้ เกิดความสับสนได้

คำถามของการวิจัยต้องเหมาะสม (relevant) หรือสัมพันธ์ กับเรื่องที่จะศึกษา โดยควรมีคำถาม ที่ สำคัญที่สุด ซึ่งผู้วิจัย ต้องการคำตอบ มากที่สุด เพื่อคำถามเดียว เรียง คำถามหลัก (primary research question) ซึ่งคำถามหลักนี้ จะนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการคำนวณ ขนาดของตัวอย่าง (sample size) แต่ผู้วิจัย อาจกำหนดให้มี คำถามรอง (secondary research question) อีกจำนวนหนึ่งก็ได้ ซึ่งคำถามรองนี้ เป็น คำถาม ที่เราต้องการคำตอบ เช่นเดียวกัน แต่มีความสำคัญรองลงมา โดยผู้วิจัย ต้องระลึกผลของการวิจัยอาจ ไม่สามารถ ตอบคำถามรองนี้ได้ ทั้งนี้เพราะ การคำนวณขนาดตัวอย่างไม่ได้คำนวณเพื่อตอบคำถามรองเหล่านี้

6. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องที่มีคุณภาพ จะแสดงถึงความเป็นไปได้ของโครงการวิจัยความสอดคล้อง ของตัวแปรที่เลือกศึกษา และความรอบรู้ของผู้วิจัย ข้อความที่ใช้ควรจะกระชับไม่เยิ่นเย้อมากเกินไป เพราะจะ ทำให้กรอบความคิดในส่วนนี้ไม่ชัดเจน การแสดงกรอบความคิดในการวิจัยดังกล่าวของแผนภูมิจะแสดงให้เห็นถึงผลที่ได้จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เขียนเรียบเรียงการทบทวนวรรณกรรมแล้ว ควรมีการประเมินงานเขียนเรียบเรียงนั้น อีกครั้งหนึ่ง ว่ามีความสมบูรณ์ทั้งเนื้อหา ภาษา และความต่อเนื่องมากน้อยแค่ไหน สำหรับการประเมินการ เขียนเรียบเรียงการทบทวนวรรณกรรม Posit & Bungler (1983, อ้างใน ธวัชชัย วรพงษ์ 2538) ได้เสนอ ข้อเสนอแนะที่สำคัญไว้โดยการให้ตอบคำถามต่อไปนี้

6.1 รายงานนั้นได้มีการเชื่อมโยงปัญหาที่ศึกษากับปัญหาวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งศึกษาก่อนแล้วหรือไม่

6.1.1 รายงานนั้นได้เรียบเรียงจากแหล่งเอกสารทุติยภูมิมากเกินไปหรือไม่ ซึ่ง ตามความเป็นจริงแล้วควรใช้แหล่งเอกสารปฐมภูมิ (ต้นฉบับ) ให้มากที่สุด

6.1.2 รายงานได้ครอบคลุมเอกสาร ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ศึกษาครบ หมดหรือไม่

6.1.3 รายงานได้ครอบคลุมเอกสารใหม่ ๆ หรือไม่

6.1.4 รายงานได้เน้นในเรื่องความคิดเห็น หรือการบันทึกเหตุการณ์เกี่ยวกับ พฤติกรรมมากเกินไป และมีการเน้นผลการวิจัยด้านปฏิบัติจริง ๆ น้อยไป หรือไม่

6.1.5 รายงานได้เรียบเรียงข้อความอย่างต่อเนื่องสมบูรณ์หรือไม่ หรือเป็นเพียงแต่

6.1.6 ลอกข้อความจากเอกสารต้นฉบับมาเรียงต่อกันเท่านั้น

6.1.7 รายงานนั้นเป็นแต่เพียงสรุปผลการศึกษาที่ทำมาแล้วเท่านั้น หรือเป็นการเขียนในเชิง วิเคราะห์ และเปรียบเทียบกับผลงานเด่น ๆ ที่ศึกษามาแล้วหรือไม่

6.1.8 รายงานที่เรียบเรียงชัดเจนมากน้อยแค่ไหน

6.1.9 รายงานได้นำผลสรุปของงานวิจัยและข้อเสนอแนะของการนำผลการวิจัยไปใช้ทั้งหมด มาเชื่อมโยงกับปัญหาที่ศึกษามากน้อยแค่ไหน

6.2 รายงานนั้นได้มีการเชื่อมโยงปัญหาที่ศึกษากับกรอบทฤษฎี หรือ กรอบแนวคิดหรือไม่

6.2.1 รายงานได้เชื่อมโยงกรอบทฤษฎีกับปัญหาที่ศึกษาอย่างเป็นธรรมชาติหรือไม่

6.2.2 รายงานได้เปิดช่องโหว่ให้เห็นถึงกรอบแนวคิดอื่นที่เหมาะสมกว่าหรือไม่

6.2.3 รายงานได้เชื่อมโยงอนุมานจากทฤษฎี หรือกรอบแนวคิดอย่างมีเหตุผลหรือไม่

7. สมมติฐาน (Hypothesis) และกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual framework)

การตั้งสมมติฐาน เป็นการคาดคะเนหรือการทายคำตอบอย่างมีเหตุผล ซึ่งได้จากการ ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง มักเขียนในลักษณะ การแสดงความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น (independent variables) และตัวแปรตาม (dependent variable) เช่น ระดับรายได้ของนักท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยว สมมติฐานทำหน้าที่เสมือนเป็นทิศทาง และแนวทางในการวิจัย จะช่วย เสนอแนะแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป สมมติฐานต้องตอบวัตถุประสงค์ของ การวิจัยได้ครบถ้วนและทดสอบและวัดได้

8. ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการระบุให้ทราบว่าการศึกษาที่จะศึกษามีขอบข่ายกว้างขวางเพียงใด เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถ ทำการศึกษาได้ครบถ้วนทุกแง่มุมของปัญหานั้น จึงต้องกำหนดขอบเขตของการศึกษาให้แน่นอนว่าจะ ครอบคลุมอะไรบ้าง ซึ่งอาจทำได้โดยการขอบเขตของเรื่องให้แคบลงเฉพาะตอนใดตอนหนึ่งของสาขาวิชา หรือ กำหนดกลุ่มประชากร สถานที่วิจัย หรือระยะเวลา

9. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยควรระบุตัวแปรทั้งหมดที่ต้องการศึกษา พร้อมกับการจัดหมวดหมู่ชนิดของตัวแปรว่า เป็นตัวแปร อิสระ หรือตัวแปรตาม นอกจากนี้ผู้วิจัยควรนำเอาสมมติฐานต่างๆที่เขียนไว้มารวมกันให้เป็นระบบและมีความ เชื่อมโยงกัน ในลักษณะที่เป็นกรอบแนวความคิด ของการศึกษาวิจัยทั้งเรื่อง เช่น จะศึกษาถึงพฤติกรรมสุขภาพเมื่อ เจ็บป่วยของคนงาน อาจต้องแสดง (นิยมทำเป็นแผนภูมิ) ถึงที่มาและปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในพฤติกรรมดังกล่าว หรือในทางกลับกันผู้วิจัยอาจกำหนดกรอบแนวความคิดของการวิจัย ซึ่งระบุว่าการศึกษาวิจัยนี้เป็นตัวแปรอะไรบ้างและ ตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างไรก่อน แล้วจึงเขียนสมมติฐานที่ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใน ลักษณะที่เป็นข้อๆ ในภายหลัง

10. การให้คำนิยามเชิงปฏิบัติที่จะนำมาใช้ในการวิจัย (operational definition)

ในการวิจัยอาจมีตัวแปร (variables) หรือคำ (terms) ศัพท์เฉพาะต่างๆ ที่จำเป็นต้องให้คำจำกัดความ อย่างชัดเจน ในรูปที่สามารถสังเกต (observation) หรือวัด (measurement) ได้ ไม่เช่นนั้นแล้วอาจมีการแปล ความหมายไปได้หลายทาง ตัวอย่างเช่น คำว่า คุณภาพชีวิต, ตัวแปรที่เกี่ยวกับความรู้,ทัศนคติ, ความพึงพอใจ เป็นต้น

11. ระเบียบวิธีวิจัย (research methodology)

เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยว่าแต่ละขั้นตอนจำทำอย่างไรโดยทั่วไป เป็นการให้รายละเอียดในเรื่องต่อไปนี้ คือ

10.1 วิธีวิจัย จะเลือกใช้วิธีแบบใด เช่น การใช้การวิจัยเอกสาร การวิจัยแบบทดลอง การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงคุณภาพ หรือจะใช้หลายวิธีรวมกัน ซึ่งจะต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะใช้วิธีอะไรบ้าง

10.2 แหล่งข้อมูล จะเก็บข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง เช่น จะเก็บข้อมูลทุติยภูมิ จากทะเบียนราษฎร์ สมุดสถิติ รายปี สำมะโนประชากรและเคหะ ฯลฯ หรือจะเป็นข้อมูลปฐมภูมิ จากการสำรวจ การสนทนากลุ่ม การสังเกต การสัมภาษณ์ระดับลึก ฯลฯ เป็นต้น

10.3 ประชากรที่ศึกษา ระบุให้ชัดเจนว่าใครคือประชากรที่จะต้องศึกษา และกำหนดคุณลักษณะของ ประชากรที่จะต้องศึกษาให้ชัดเจน เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา เขตที่อยู่อาศัย บ้างครั้งประชากรที่ต้อง ศึกษาอาจไม่ใช่ปัจเจกบุคคลก็ได้ เช่น อาจเป็นครัวเรือน หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด ฯลฯ เป็นต้น

10.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยต้องระบุกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยละเอียดและแสดงเป็นขั้นตอนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างประกอบ ควรอธิบายว่าจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบใด ขนาดกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเท่าใด เก็บข้อมูลจากที่ไหน และจะเข้ากลุ่มตัวอย่างได้อย่างไร

10.5 วิธีการเก็บข้อมูล ระบุว่าจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลอย่างไร มีการใช้เครื่องมือและทดสอบเครื่องมืออย่างไร เช่น จะใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ การสัมภาษณ์แบบมีแบบสอบถามการสังเกต หรือการสนทนากลุ่ม เป็นต้น

10.6 การประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการบอกแนวทางกว้างๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนเทคนิคทางสถิติที่เลือกมาใช้ เป็นการระบุและการประมวลผลข้อมูลจะทำอย่างไร จะใช้เครื่องมืออะไรในการประมวลผลข้อมูล และในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือการทดสอบสมมติฐานจะทำอย่างไร จะใช้สถิติอะไรบ้างในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้สามารถตอบคำถามของการวิจัยที่ต้องการได้

12. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้วิจัยต้องเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยไม่ต้องเขียนสิ่งที่ยื่นนอกเหนือจากงานวิจัยนั้น และจะต้องมีความเป็นไปได้

13. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ผู้วิจัยต้องระบุถึงระยะเวลาที่จะใช้ในการดำเนินงานวิจัยทั้งหมดว่าจะใช้เวลานานเท่าใด และต้องระบุระยะเวลาที่ใช้สำหรับแต่ละขั้นตอนของการวิจัย วิธีการเขียนรายละเอียดของหัวข้อนี้อาจทำได้ 2 แบบ ตามที่แสดงไว้ในตัวอย่างต่อไปนี้ (การวิจัยใช้เวลาดำเนินการ 12 เดือน)

ตัวอย่างที่ 1

ก. ขั้นตอนการเตรียมการ : ค้นคว้าชื่อเรื่องหรือปัญหาที่จะทำ (3 เดือน)

1. ศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(ขออนุมัติดำเนินการ,ติดต่อผู้นำชุมชน,เตรียมชุมชน)และรวบรวมข้อมูลต่างๆที่จำเป็น

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. จัดหาและฝึกอบรมผู้ช่วยนักวิจัย

5. ทดสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล (2 เดือน)

6. เลือกประชากรตัวอย่าง

7. สัมภาษณ์ประชากรตัวอย่าง

ค. ขั้นตอนประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล (3 เดือน)

8. ลงรหัส ตรวจสอบรหัส นำข้อมูลเข้าเครื่อง และทำการบรรณาธิการด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

9. เขียนโปรแกรมเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติต่างๆตามที่กำหนดไว้

ง. การเขียนรายงานและการเผยแพร่ผลงาน (4 เดือน)

10. เขียนรายงานการวิจัย 3 เดือน

11. จัดพิมพ์ 1 เดือน

ตัวอย่างที่ 2 ตารางปฏิบัติงานโดยใช้ Gantt Chart

กิจกรรม	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ก. การเตรียมเอกสาร												
1. การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	←→											
2. ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลต่างๆที่จำเป็น		←→										
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย			←→									
4. จัดหาและฝึกอบรมผู้ช่วยนักวิจัย			←→									
5. ทดสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย												
ข. การเก็บข้อมูล												
6. สุ่มตัวอย่าง												
7. สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง				←→								
ค. การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล												
8. ประมวลผลข้อมูล						←→						
9. วิเคราะห์และแปลผลข้อมูล							←→					
ง. การรายงานและการเผยแพร่ผลงาน												
10. เขียนรายงาน									←→			
11. จัดพิมพ์รายงาน												←→

14. รายละเอียดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการวิจัย

ข้อเสนอโครงการวิจัยที่เสนอข้องบประมาณ หรือขอทุนอุดหนุนการวิจัยจำเป็นต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประกอบในการพิจารณา อนุมัติงบประมาณหรือเงินทุน การกำหนดงบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยนั้นควรแบ่งเป็นหมวดๆ ว่าแต่ละหมวดจะใช้งบประมาณเท่าใด การแบ่งหมวดค่าใช้จ่ายทำได้หลายวิธี ตัวอย่างหนึ่งของการแบ่งหมวดคือแบ่งเป็น 8 หมวดใหญ่ๆ ได้แก่

14.1 เงินเดือนและค่าตอบแทนบุคลากร

14.2 ค่าใช้จ่ายสำหรับงานสนาม

14.3 ค่าใช้จ่ายสำนักงาน

14.4 ค่าครุภัณฑ์

14.5 ค่าประมวลผลข้อมูล

14.6 ค่าพิมพ์รายงาน

14.7 ค่าจัดประชุมวิชาการ เพื่อปรึกษาเรื่องการดำเนินการงาน หรือเพื่อเสนอผลงานวิจัยเมื่อจบโครงการ

แล้ว

14.8 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

15. เอกสารอ้างอิง (references) หรือบรรณานุกรม (bibliography)

ตอนสุดท้ายของโครงงานการวิจัย จะต้องมียกสารอ้างอิงหรือรายงานอ้างอิง อันได้แก่ รายชื่อหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่นๆ โสตทัศนวัสดุ ตลอดจนวิธีการ ที่ได้ข้อมูลมาเพื่อประกอบการเอกสารการวิจัยเรื่องนั้นๆ รายการอ้างอิง จะอยู่ต่อจากส่วนเนื้อเรื่องและประกอบภาคผนวก โดยรูปแบบที่ใช้ควรเป็นไปตามหลักสากลนิยม เช่น Vancouver Style หรือ APA (American Psychological Association) style

16. ภาคผนวก (appendix)

สิ่งที่นิยมเอาไว้ที่ภาคผนวก เช่น แบบสอบถาม แบบฟอร์มในการเก็บหรือบันทึกข้อมูล เมื่อภาคผนวกมีหลายภาค ให้ใช้เป็นภาคผนวก ก ภาคผนวก ข ฯลฯ แต่ละภาคผนวก ให้ขึ้นหน้าใหม่

17. ประวัติของผู้ดำเนินการวิจัย (biography)

ประวัติของผู้วิจัย เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยมักจะใช้ประกอบพิจารณาให้ทุนวิจัย ซึ่งถ้ามีผู้วิจัยหลายคนก็ต้องมีประวัติของผู้วิจัยที่อยู่ในตำแหน่งสำคัญๆทุกคนจะต้องระบุว่า ใครเป็นหัวหน้าโครงการ ใครเป็นผู้ร่วมโครงการในตำแหน่งใด และใครเป็นที่ปรึกษาโครงการ

ประวัติผู้ดำเนินการวิจัย ควรประกอบด้วยประวัติส่วนตัว (เช่น อายุ เพศ การศึกษา) ประวัติการทำงาน และผลงานวิชาการต่างๆ

**แนวปฏิบัติรายละเอียดในการขอทุนวิจัย
สำหรับงบประมาณแผ่นดิน และงบประมาณบำรุงการศึกษา**

*****

1. ค่าตรวจแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 1,000 บาท / คน / ชุด ไม่เกิน 5 คน
2. ค่าอาหารว่าง ไม่เกินมื้อละ 25 บาท / คน
3. ค่าอาหารกลางวัน ไม่เกินมื้อละ 100 บาท / คน
4. ค่าน้ำมัน กิโลเมตรละ 4 บาท
5. ค่าเบี้ยเลี้ยง ลงพื้นที่ วันละ 210 บาท / คน
6. ค่าที่พัก 500 บาท / คน / คืน
7. ค่าตอบแทนผู้ให้ข้อมูล(โป้กัศกรู๊ปหรือสัมภาษณ์เชิงลึก) ผู้เชี่ยวชาญไม่เกิน 1,000 บาท / คน
ผู้ให้ข้อมูลทั่วไป 200 บาท / คน
8. ค่าจ้างเก็บแบบสอบถาม ชุดละไม่เกิน 50 บาท
9. ค่าจ้างเก็บข้อมูลเหมาจ่าย (ในกรณีเก็บรายเรื่อง เป็นวงพื้นที่ และใช้แบบสอบถามหรือสังเกตจดบันทึกสนทนา
กลุ่มย่อยเป็นต้น) วันละ 400 บาท / คน / วัน
10. ค่าจ้างคีย์ข้อมูล / ลงรหัส ไม่เกินชุดละ 10 บาท
11. ค่าจ้างวิเคราะห์ข้อมูล ไม่เกิน 3,000 บาท / เรื่อง
12. ค่าเช่ารถตู้ ไม่เกิน 1,500 บาท / วัน (ไม่รวมค่าน้ำมัน)
13. ผู้มาให้ข้อมูลโดยวิธีการต่าง ๆ โดยเดินทางมายังสถานที่ให้ข้อมูลให้ค่าน้ำมัน กิโลเมตรละ 4 บาท
14. ในกรณีที่เบิกค่าน้ำมันในการเดินทางของนักวิจัย กิโลเมตรละ 4 บาท ไม่สามารถ เบิกค่าซ่อมแซมรถได้ และ
สามารถจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงพนักงานขับรถได้
15. ค่าจ้างผู้ช่วยนักวิจัยรายเดือน จ้างได้เฉพาะชุดโครงการย่อย และมีสำนักงานให้การประสานงานต่อเนื่อง
16. รายการเบิกไม่ได้ คือ ครุภัณฑ์
17. ใหนักวิจัยระบุ
  - 17.1 ค่าตอบแทนนักวิจัย 10%
  - 17.2 ค่าสนับสนุนมหาวิทยาลัย 10%

หมายเหตุ แนวปฏิบัตินี้สามารถใช้ได้กับ การเสนอโครงการขอทุนวิจัย งบแผ่นดินและงบ บกศ.

*****